

Den plagede menneskeheds repræsentant

Ny udgave af Jobs Bog er en god anledning til at genlæse værket, der har inspireret en lang række forfattere gennem tiden

bog

Kristian Østergaard
kultur@k.dk

Passerer man Helligåndskirken i København, øjner man måske monumentet for "Den ukendte koncentrationslejrefanges grav" med indskriften:

"Muselmand, ukendte Job/asker i en askebob/legioners sorg og ve/ sover i din askes sne/ Menneske. Navnløse ven. / Giv os mennesket igen."

Halvdan Rasmussens ord refererer til "Jobs Bog", der blev nedfældet for små 2500 år siden, og Rasmussen er blot en af mange skribenter, der har trukket på dette mageløse skrift, som nu er udkommet i en handy knækprosaudgave på basis af den autoriserede bibeloversættelse fra 1992. Mærkeligt nok er det ikke anført i kolofonen til denne nye udgave om Job, der som bekendt både var gudfrygtig og velhavende. Ja, Job var så from og forsigtig, at han endog bragte brændofre for sine voksne børn. Man ved jo aldrig, om de har dummet sig til en fest eller af vanvare er kommet til at bande. Så er det godt at sikre sig Guds velvilje!

Men nu problematiserer Satan Jobs gudfrygtighed over for Gud:

"Ræk din hånd ud og rør ved alt det, han ejer. Så skal han nok forbande dig op i dit åbne ansigt."

Gud svarer, at Satan jo kan ramme Job og se, om ikke han forbliver from trods prøvelserne.

Mark Twain skrev et sted, at han havde oplevet dage, hvor han ville have ønsket, at Noa var kommet for sent til arken. Sådanne dage venter Job. Først forsvinder Jobs rigdom, derpå omkommer børnene, og endelig rammes han af bylder og sidder i en askedyng. Jobs hustru er rystet over gemalens resignerede attitude.

"Forband Gud, og dø!", udbrøder hun.

Men Job svarer:

"Tager vi imod det gode fra Gud, må vi også tage imod det onde."

Han bringer sin kone til tavshed, men prøver han også at bringe sin egen tvivl ud af verden?

At Jobs ydre er i en slem forfatning er åbenbart for enhver. At det indre heller ikke har det for godt, bliver tydeligt for hans venner, der aflægger ham besøg. Er det den Job, vi kendte og misundte? Efter en uges tavshed indvier vennerne ham i deres skæbnetunge overvejelser:

"Gud vil aldrig forkaste en retsindig, men onde mennesker tager han ikke ved hånden."

Job opfordres altså til at slutte baglæns. Onde gerninger fører til onde skæbner. Sådant lyder de forskånede selvglade omkvæd, men som et an-

det genstridigt æsel hugger Job klovene i asfalten og forklarer, "at det er Gud, der krænker mig".

Undervejs gør Job sig dog tanker om sin egen begrænsning. I en tale om visdommen beskriver Job sin tids landvindinger:

"Jern hentes op af jorden, kobber udsmettes af sneen."

Nu om stunder ville man sige: Vi kan sende en mand til månen, spalte atomer og kortlægge den genetiske kode. Men ellers må vi give Job medhold:

"Hvor bor indsigt? Mennesker kender ikke vejen til den."

Derfor kan Gud dog godt vise retfærdighed, og snart forvandler stammehøvdingen Job sig til en repræsentant for hele den lidende menneskehed. Vrede kan slå ud, vrede kan slå ind, lagt sammen bliver vreden til en fortørrelse, hvor Job må spørge Gud, hvad der er meningen med, at der er vendt op og ned på godt og ondt. Især ondt.

Først kommer der intet svar, og der er noget ubehageligt ved tavshed, noget ufortolkeligt, hvor man ikke rigtig ved, om man er købt eller solgt, men endelig svarer Gud på Jobs klager med en række verbale raketter og festlige insinuationer:

Efter endt læsning forstår man Søren Kierkegaards begejstring for Jobs Bog.

"Hvor var du, da jeg grundlagde jorden?"

Og Gud fremviser stolt de to mytologiske monstre, flodhesten Behemot og havuhyret Livjatan. Med denne demonstration meddeler Gud, at det onde hører med til skabelsen, men at det aldrig kan rasere skaberværket totalt. Da Gud indgik væddemålet med Satan, satte han også en grænse for Satans angreb på Job:

"Skån hans liv!"

Med sin tale anbringer Gud Job under evigheds synsvinkel, og med ét forstår han sin egen placering i skaberværket:

"Jeg havde hørt rygter om dig, men nu har jeg set dig med egne øjne; derfor kalder jeg alt tilbage og angrer i støv og aske."

Hvad har Job da set? Han har set Guds væld og tilværelsens udgrundelighed, han har set skabelse og tilintetgørelse.

Og han bøjer sig.

Den franske essayist Montaigne skriver et

sted, at med menneskets ringe forstand ser Gud ud som den rene galskab, mens mennesket set med Guds overvældende forstand forekommer tåbeligt. "Jobs Bog" fremmaner et gudsbillede, der kan minde om det, C.S. Lewis lancerer i serien om Narnia. Løven Aslan er heri et billede på Gud, der bliver karakteriseret således:

"Hvem har sagt noget om, at man skulle føle sig tryk ved ham? Naturligvis kan man ikke det. Men han er god."

Biskop Tine Lindhardt har skrevet en lille bog om "Jobs Bog", hvori hun fint sammenfatter tekstens opbyggelighed for nutidens læsere med ordene:

"Fat mod, for dine ulykker betyder ikke, at Gud har vendt sig fra dig, eller at du er lukket ude fra livet. Det mørke, ondskaften, lidelsen, Satan er nok en del af livet – men det er kun en underordnet del. Og der er altid mere at sige end det. – For Gud har fat i den lange ende."

I denne tro tager Job på ny fat på livet, han forventer ikke belønning, men han får den alligevel. Han får nu lige så mange børn som før og dobbelt så mange får, kameler og okser. I Anden Mosebog står der, at hvis man uretmæssigt har tilegnet sig en anden mands ejendom, skal man betale dobbelt tilbage.

Kærligheden mellem Gud og Job stod sin prøve, og nu kommer kærligheden til udtryk blandt mennesker. Job redder sine venner, hvis teologiske vankundighed Gud havde sat sig for at straffe. Det havde Job ellers ikke behøvet. Vennerne havde spredt mismod og dårlige vibrationer i svære stunder, men kærlighed består netop ikke i at bære nag eller at spekulere i muligheden for modbydelser.

Efter endt læsning forstår man Søren Kierkegaards begejstring for Jobs Bog:

"Dersom jeg ikke havde Job! Det er umuligt at beskrive og nuancere hvilken betydning og hvor mangfoldig en betydning han har for mig (...). Læs den, læs den atter og atter." ■

Jobs Bog. 183 sider. 300 kroner. Stauer Publishing.

Fra jordens indre til verdens ende

Rosarium er en eventyrlig fortælling om en ung pige, som slår rod i skoven, og en botaniker på jagt efter en rose med usædvanlige egenskaber. En slægtsroman om kærlighed, botanik, mystik og familierelationer.

– Jyllands-Posten

"Formidabel ... Wow – jeg kan ikke huske, jeg har læst noget lignende før."

– Berlingske

Storslået slægtsroman om kærlighed, krig og en georgisk families skæbne i det 20. århundredes Europa.

"Kolossal bestseller."
– Weekendavisen

– Politiken

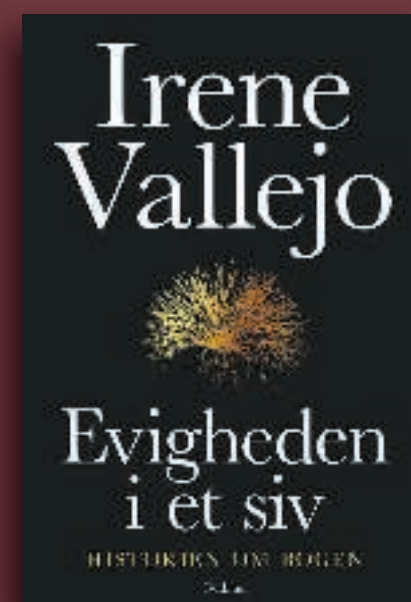
En biografisk roman om videnskabskvinden Inge Lehmann, Danmarks ukendte verdensstjerne.

– Søndag

– Magasinet Liv

Kom med på eventyr om de mange mennesker, der har sikret bogens overlevelse gennem århundrederne.

– Jyllands-Posten

– Politiken

kort nyt

Statens Kunstfond hædrer to små forlag

Forlaget Korridor i København og Forlaget Wunderbuch i Skive får Statens Kunstfonds Sigvaldi-pris for forlagenes betydningsfulde indsats for udgivelsen af danske og oversatte bogtitler. Det skriver kunstfonden i en pressemeddelelse. Det er anden gang, at prisen uddeles, og med prisen følger 75.000 kroner til hvert forlag. "Ved udvælgelsen af dette års modtagere har vi desuden villet påskønne de to forlags særlige bestræbelse på at videreføre det gode boghåndværk og deres omtanke og omhu ved tilrettelæggelsen af hver enkelt udgivelse," siger Jens Smærup Sørensen, udvalgsleder for projektstøtteudvalget for litteratur. De to forlag er valgt ud af 101 indstillinger fordelt på 43 små forlag.

Flere mænd end kvinder blandt danske musikskabere

Musikrettighedsorganisationen Koda har lavet en ny kønsstatistik, der viser, at balancen mellem kvinder og mænd blandt den samlede gruppe af danske musikskabere er markant skæv. Det skriver Koda i en pressemeddelelse. Det er stadig de mandlige musikskabere, der dominerer i antal og i andelen af rettighedsudbetalinger, selvom man dog kan spore en mindre fremgang for kvinder på få områder, herunder på udbetalingerne på koncert- og radioområdet, smmenlignet med året før.

Augustinus Fonden afsætter flere midler til forskning i kulturarv

I år har Augustinus Fonden valgt at forhøje støttepuljen for forskning i kulturarv, så der fordeles 30 millioner kroner i stedet for bevilningsrammen på 20 millioner kroner. Det skriver Kulturmonitor. Den forhøjede pulje skyldes et højt kvalificeret ansøgerfelt i år. Ud af de 103 ansøgninger, fonden har fået, får 18 forskningsprojekter del i puljen. Disse projekter dækker fagområderne kulturhistorie, arkæologi, billedkunst, sprog og musik hos blandt andet museer, universiteter og forskningsinstitutioner. I 2022 og 2023 vil der også blive uddelt 30 millioner kroner til forskning i kulturarv. ■